

Súd: Krajský súd Trnava
Spisová značka: 23Co/250/2015
Identifikačné číslo súdneho spisu: 2314210735
Dátum vydania rozhodnutia: 18. 04. 2016
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Daša Kontríková
ECLI: ECLI:SK:KSTT:2016:2314210735.1

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Krajský súd v Trnave, v senáte zloženom z predsedníčky senátu: JUDr. Daša Kontríková a členiek senátu: JUDr. Iveta Jankovičová a JUDr. Gabriela Brišková, v právnej veci žalobcu: EOS KSI Slovensko, s.r.o., so sídlom Bratislava, Údernícka 5, IČO: 35 724 803, zastúpený: TOMÁŠ KUŠNÍR, s.r.o., advokátska kancelária so sídlom Bratislava, Údernícka 5, proti žalovanému: N. C., nar. XX.XX.XXXX, bytom K., Z. č. XXX/XXX, zastúpený opatrovníčkou: H. W., zamestnankyňa Okresného súdu Galanta, o zaplatenie 600 eur s príslušenstvom, na odvolanie žalobcu proti rozsudku Okresného súdu Galanta č.k. 17C/388/2014-40 zo dňa 22.01.2015, takto

rozhodol:

Rozsudok súdu prvého stupňa sa potvrdzuje.

Žalovanému sa náhrada trov odvolacieho konania nepriznáva.

odôvodnenie:

Napadnutým rozsudkom prvostupňový súd žalobu žalobcu zamietol a žalovanému náhradu trov konania nepriznal.

Rozhodnutie prvostupňový súd odôvodnil právne aplikáciou § 52 ods. 1, 2, § 54 ods. 1, 2 § 43a ods. 1, 2, § 43c ods. 1, 2, § 44 ods. 1, § 100 ods. 1, 2, § 101, § 103 Občianskeho zákonníka (ďalej len OZ), § 92 ods. 8 zákona č. 483/2001 Z.z. o bankách, § 2 písm. d), § 9 ods. 1, 2, § 10 ods. 1, § 11 ods. 1 zák. č. 129/2010 Z.z. o spotrebiteľských úveroch. Vecne argumentoval tým, že žalobca uzavrel dňa 11.3.2014 zmluvu o postúpení pohľadávok s VÚB, a.s. so sídlom v Bratislave. V zmysle § 92 ods. 8 zákona číslo 483/2001 z. z. o bankách, môže banka, teda postupca v prejednávanej veci, postúpiť svoju pohľadávku voči klientovi, teda žalovanému, ak je klient nepretržite dlhšie ako 90 kalendárnych dní v omeškaní so splnením čo len časti svojho peňažného záväzku voči banke, a to aj napriek písomnej výzve banky. Uvedené predpoklady sú zákonným predpokladom pre platné postúpenie pohľadávky banky a musia byť splnené v čase postúpenia pohľadávky. V konaní však nebolo preukázané, že by právny predchodca žalobcu VÚB, a.s., vyzvala pred uzavretím zmluvy o postúpení pohľadávok písomne žalovaného na splnenie omeškaných splátok poskytnutého úveru. Z listinných dôkazov nie je ani zrejmé, či odporcovi bolo oznámené postúpenie pohľadávky a teda nie je zrejmé, či sa postupovalo podľa § 526 OZ (postúpenie pohľadávky je povinný postupca bez zbytočného odkladu oznámiť dlžníkovi, dokiaľ postúpenie pohľadávky nie je oznámené dlžníkovi alebo dokiaľ postupník postúpenie pohľadávky dlžníkovi nepreukáže, zbaví sa dlžník záväzku plnením postupcovi), resp. či sa postupovalo podľa bodu 4.1 zmluvy o postúpení, podľa ktorého žalobca mal oznámiť žalovanému postúpenie pohľadávky, pričom žalobca nepreukázal, že tak urobil. Odhladnuc od uvedeného, súd nižšie poukazuje aj na ďalšie dôvody zamietnutia návrhu. Zo žiadnych listinných dôkazov súd nemal preukázané, že právny predchodca žalobcu reálne poskytol žalovanému úver vo výške 600 eur ako ani to, či žalovaný úver čiastočne splatil alebo nie, nakoľko jediným dôkazom je žalobcom priložený výpis z Pôžičkovej karty Quatro, avšak len

za obdobie od 27.08.2010 do 03.05.2011, nie je preto jasné, čo sa dialo od podpisu zmluvy, t.j. od 20.08.2010 do 27.08.2010 a po 03.05.2011 až do podania návrhu na súd. Z uvedeného výpisu však nie sú zrejmé okolnosti uvádzané v návrhu. Súd ďalej konštatuje, že v zmluve o úvere nie sú uvedené podstatné a zákonné náležitosti, pričom nie je preukázané, že všeobecné podmienky boli odporcovi doručené, že bol s nimi oboznámený pred podpisom zmluvy, nie sú účastníkmi konania podpísané a preto jediným relevantným dôkazom je samotná zmluva, ktorá však vykazuje závažné nedostatky. Zmluva o úvere uzavretá medzi VÚB a.s. a žalovaným zo dňa 20.08.2010 neobsahuje minimálne údaje podľa § 9 ods. 2 písm. f), g), j), k) cit. zákona, preto sa s poukazom na § 11 ods. 1 písm. a) považuje zmluva za bezúročnú a bez poplatkov. Žalovaný by potom bol povinný zaplatiť žalobcovi len sumu 600 eur za predpokladu, že by žalobca, pokiaľ by bol aktívne legitimovaný na podanie návrhu, súdu preukázal, že úver bol skutočne poskytnutý. Keďže zo zmluvy nevyplýva splatnosť úveru, je potrebné postupovať podľa § 563 OZ, podľa ktorého ak čas splnenia nie je dohodnutý, ustanovený právnym predpisom alebo určený v rozhodnutí, je dlžník povinný splniť dlh prvého dňa po tom, čo ho o plnenie veriteľ požiadal. Súd predpokladá, a to aj s poukazom na zákon o bankách a jeho vyššie citované ustanovenie § 92 ods. 8, že právny predchodca žalobcu vyzýval žalovaného na plnenie, nie je však súdu zrejmé, kedy sa tak stalo, čo môže mať vážny dopad na otázku premlčania, na ktorú súd musí prihliadať ex offio v spotrebiteľských veciach. Pri rigoróznom posúdení veci, zmluva o úvere je absolútne neplatným právnym úkonom podľa § 39 OZ, podľa ktorého neplatný je právny úkon, ktorý svojím obsahom alebo účelom odporuje zákonu alebo ho obchádza alebo sa prieči dobrým mravom. Ako vyplýva z vyššie uvedeného, zmluva a jej obsah odporuje zákonu v tom, že neobsahuje náležitosti, ktoré podľa zákona musí obsahovať, teda odporuje zákonu, resp. ho obchádza. Potom v prípade, ak právny predchodca žalobcu reálne poskytol žalovanému úver (o čom súd nemá žiaden dôkaz), je žalovaný povinný vrátiť žalobcovi, resp. jeho právnenému predchodcovi (ak je postúpenie neplatné), sumu 600 eur titulom bezdôvodného obohatenia podľa § 451 OZ, nakoľko došlo k plneniu z neplatného právneho úkonu. Nárok na vydanie bezdôvodného obohatenia sa v danom prípade premlčal najneskôr dňa 20.09.2012, pretože najneskôr dňa 20.09.2010 mali byť peniaze žalovanému poskytnuté, keďže sa v tento deň mala stať splatná už prvá splátka úveru podľa bodov 6.1 až 6.4 všeobecných podmienok. V tento deň právny predchodca žalobcu vedel, že došlo k bezdôvodnému obohateniu ako aj to, kto sa na jeho úkor obohatil. Najneskôr sa právo na vydanie plnenia z bezdôvodného obohatenia premlčalo za tri roky, t.j. dňa 20.09.2013, teda pred podaním žalobného návrhu. Pokiaľ by zmluva o úvere bola platná, v takom prípade sa premlčanie počíta v závislosti na výzve právneho predchodcu na plnenie. Súd návrh zamietol z dôvodu, že bol podaný nedôvodne. Žalobca nepreukázal žiadne zo svojich tvrdení uvádzaných v návrhu a najmä nepreukázal, že je aktívne legitimovaný na podanie takéhoto návrhu. Keďže sa jedná o spotrebiteľský vzťah, súd musí zo zákona prísnejšie posudzovať žalobné návrhy a chrániť práva spotrebiteľov, preto pre všetky uvedené vážne nedostatky zmluvy a aj samotného návrhu a pre neunesenie dôkazného bremena zo strany žalobcu súd návrhu nemohol vyhovieť. O trovách konania súd rozhodol podľa § 142 ods. 1 O.s.p. Žalovaný bol v konaní úspešný, mal by právo na náhradu trov konania, avšak ich náhradu si pred súdom neuplatnil, žiadne trovy konania mu nevznikli, preto mu ich náhradu súd nepriznal.

Proti tomuto rozsudku podal odvolanie žalobca prostredníctvom právneho zástupcu, ktorým sa domáhal, aby odvolací súd rozsudok s použitím § 220 O.s.p. zmenil tak, že návrhu žalobcu vyhovie, resp. v zmysle § 221 ods. 1 a 3 O.s.p. ho zrušil a vec vrátil súdu prvého stupňa na ďalšie konanie. Zároveň si uplatnil náhradu trov konania v prvostupňovom i odvolacom konaní. Žalobca v odvolaní namietol aplikáciu § 5b zákona o ochrane spotrebiteľa z dôvodu, že tým dochádza k značnému narušeniu princípov právneho štátu. V danej veci nemohlo byť ustanovenie aplikované, pretože žalobca nadobudol pohľadávku voči žalovanému a podal žalobu ešte pred zavedením uvedeného ustanovenia do právneho poriadku. Poukázal na Nález ÚS PL. ÚS 16/95 z 24.5.1995, Pl. ÚS 36/95 z 03.03.1996. Odvolateľ ďalej namietal nesprávnu aplikáciu ustanovení Občianskeho zákonníka týkajúcu sa posudzovania premlčacej doby. Z dôvodu, že ide o absolútny obchodno-závazkový vzťah medzi účastníkmi, správne mali byť použité ustanovenia Obchodného zákonníka (ďalej len ObZ) pre posúdenie premlčania. Poukázal na rozhodnutie Krajského súdu v Banskej Bystrici zo dňa 30.10.2013 sp. zn. 15Co/28/2013, 15Co/132/2013 z 21.11.2013, rozhodnutie NS SR sp. zn. 2M Cdo 3/2011 zo dňa 28.04.2011, rozhodnutie NS SR sp. zn. 6MCdo/4/2012 zo dňa 27.03.2013, rozhodnutie Krajského súdu v Trnave sp. zn. 9Co/138/2013 z 30.02.2014.

Krajský súd v Trnave ako súd odvolací (§ 10 ods. 1 O.s.p.), po zistení, že odvolanie bolo podané včas (§ 204 ods. 1 O.s.p.), oprávnenou osobou - účastníkom konania (§ 201 O.s.p.), proti rozhodnutiu, proti

ktorému je odvolanie prípustné (§ 201 a § 202 O.s.p.), po skonštatovaní, že odvolanie má zákonom predpísané náležitosti (§ 205 ods. 1 O.s.p.) a že odvolateľ použil zákonom prípustné odvolacie dôvody (§ 205 ods. 2 O.s.p.), preskúmal napadnuté rozhodnutie v medziach daných rozsahom a dôvodmi odvolania (§ 212 ods. 1 O.s.p.), postupom bez nariadenia odvolacieho pojednávania (§ 214 ods. 2 O.s.p.) a dospel k záveru, že odvolanie žalobcu nie je dôvodné, keďže napadnutý rozsudok súdu prvého stupňa je vecne správny.

V prejednávanej veci súd žalobu žalobcu, ktorou sa domáhal zaplata 600 eur s príslušenstvom žalovaným zamietol. Medzi účastníkmi nebolo sporné, že ide o spotrebiteľský právny vzťah, pretože žalobca uplatňuje svoje nároky zo zmluvy o aktivácii pôžičkovej karty Quatro, ktorú so žalovaným uzavrela pôvodne VÚB a.s. dňa 15.08.2010 (podľa obsahu zmluva o úvere), pričom žalobca nadobudol pohľadávku voči žalovanému na základe zmluvy o postúpení pohľadávok zo dňa 11.03.2014. Súd žalobu zamietol jednak preto, že dospel k záveru, že zmluva o postúpení pohľadávky voči žalovanému je absolútne neplatným právnym úkonom a potom žalobca nie je v spore aktívne legitimovaný. Povinnosťou banky bolo v zmysle § 92 ods. 8 zákona číslo 483/2001 z. z. o bankách pre postúpením pohľadávky vyzvať žalovaného na zaplata dlžnej sumy (ak bol žalovaný nepretržite dlhšie ako 90 kalendárnych dní v omeškaní so splnením čo len časti svojho peňažného záväzku). Žalobca nepreukázal, že si banka splnila uvedený zákonný predpoklad, aby následne mohla platne postúpiť pohľadávku voči žalovanému. Ďalším dôvodom, pre ktorý súd žalobu zamietol, bolo premlčanie nároku žalobcu (ak by súd pripustil, že žalobca nadobudol pohľadávku platne). Súd vyhodnotil, že zmluva o úvere (posudzujúc ju podľa obsahu) neobsahuje údaje podľa § 9 ods. 2 písm. f), g), j), k) zákona č. 129/2010 Z.z. o spotrebiteľských úveroch, preto je absolútne neplatným právnym úkonom (podľa § 39 OZ), z dôvodu, že svojím obsahom odporuje zákonu, resp. ho obchádza. Prichádza potom do úvahy, že žalobca má nárok na vydanie bezdôvodného obohatenia 600 eur (sumu, ktorú žalovanému poskytol). Aplikujúc § 5b zák. č. 250/2007 Z.z. o ochrane spotrebiteľa, posudzujúc premlčanie ex offo súd uzavrel, že nárok žalobcu je premlčaný. Zmluva o úvere bola uzavretá 20.08.2009, prvá splátka úveru bola v súlade s bodom 6.1 až 6.4 všeobecných podmienok splatná 20.09.2009 a právo žalobcu na zaplata dlžnej sumy sa premlčalo podľa ustanovení Občianskeho zákonníka 20.09.2012 (dvojiročná premlčacia lehota), najneskôr 20.09.2013 (trojiročná premlčacia lehota), teda pred podaním žalobného návrhu (29.04.2014).

Žalobca v odvolaní namietal, že súd prvého stupňa nemal aplikovať pri posudzovaní premlčania žalovaného nároku ustanovenia OZ, ale príslušné ustanovenia ObZ, pričom nárok by bol v takom prípade dôvodný (nebol by premlčaný) a tiež to, že súd nemal aplikovať § 5b zákona o ochrane spotrebiteľa, ktorý oprávňuje súdy aj bez návrhu skúmať otázku premlčania uplatneného nároku, pretože toto ustanovenie nemožno aplikovať na prípady, keď žalobca nadobudol pohľadávku a podal žalobu pred účinnosťou tohto ustanovenia zákona.

Predmetom prieskumu odvolacieho súdu (vymedzenom rozsahom a dôvodmi odvolania) bolo v danej veci posúdiť, či súd prvého stupňa postupoval správne, keď žalobu žalobcu zamietol z dôvodu, že si nárok uplatnil po uplynutí premlčacej lehoty.

Zákon o ochrane spotrebiteľa úpravu premlčania v čase vzniku záväzkového vzťahu medzi účastníkmi neobsahoval, pričom takáto úprava je obsiahnutá v dvoch právnych predpisoch, a to v ust. § 387 a nasl. Obchodného zákonníka a ust. § 100 a nasl. Občianskeho zákonníka. Právna úprava premlčania obsiahnutá v OZ je pre spotrebiteľa výhodnejšia a tejto výhodnejšej úpravy sa spotrebiteľ nemôže vzdať. S poukazom na to, aj napriek tomu, že v danom prípade ide o zmluvný typ upravený v zmysle § 497 až § 507 ObZ, s prihliadnutím na to, že ide o spotrebiteľskú zmluvu, bolo dôvodné predmetnú zmluvu posudzovať podľa citovaného zákona, ako aj ustanovení OZ, a to i v otázke premlčania práva žalobcu. V tejto súvislosti je potrebné zdôrazniť, že hoci má zmluva o úvere charakter absolútneho obchodu, neprestáva byť zmluvou spotrebiteľskou. Pri spotrebiteľských zmluvách, ktoré predstavujú širší pojem, má z hľadiska aplikovateľnosti absolútnu prednosť OZ, keďže aplikácia ObZ prichádza do úvahy až po uplatnení spotrebiteľského práva. Z hľadiska poradia aplikovateľnosti v prípade spotrebiteľských zmlúv ObZ celkom alebo z časti musí ustúpiť nutnej prioritnej aplikácii spotrebiteľského práva v širšom slova zmysle, t.j. aplikácii OZ. Normy obchodného práva sú v prípade spotrebiteľských zmlúv použiteľnými len vtedy, ak neodporujú úprave, ktorá tu má z povahy veci prednosť, teda úprave spotrebiteľských vzťahov v OZ a predpisoch vydaných na jeho vykonanie. Vzhľadom na skutočnosť, že uplatnený nárok je plnením zo spotrebiteľskej zmluvy, premlčuje sa nárok na peňažné plnenie z bezdôvodného obohatenia v 2-

ročnej subjektívnej premlčacej dobe a 3-ročnej objektívnej premlčacej dobe v zmysle ust. § 107 ods. 1 a 2 OZ. Preto súd prvého stupňa pri skúmaní otázky premlčania správne aplikoval občianskoprávnu úpravu o dĺžke premlčacej doby. Žalobca v odvolaní nespochybňoval záver súdu prvého stupňa, že zmluva o úvere uzavretá medzi účastníkmi je absolútne neplatným právnym úkonom a žalobcovi vzniklo právo na vydanie bezdôvodného obohatenia. Žalobca v odvolaní rovnako nenamietal súdom ustálený začiatok plynutia premlčacej lehoty a záver súdu o tom, kedy premlčacia lehota na vydanie bezdôvodného obohatenia žalobcovi uplynula, preto uvedené skutočnosti neboli predmetom prieskumu odvolacieho súdu. Pri aplikácii ustanovení OZ v prípade spotrebiteľských sporov nemožno opomenúť ani ust. § 54 ods. 1 OZ, podľa ktorého zmluvné podmienky upravené spotrebiteľskou zmluvou sa nemôžu odchyliť od tohto zákona v neprospech spotrebiteľa. Preto ani uzavretie absolútneho obchodno-závazkového vzťahu, ktorý je nepochybne spotrebiteľskou zmluvou, sa nemôže odchyliť od občianskoprávnej úpravy v otázke premlčania, ktorá je na prospech spotrebiteľa na rozdiel od právnej úpravy premlčania v ObZ. Spotrebiteľ si nemôže zhoršiť svoje zmluvné postavenie, preto je v legitímnom očakávaní použitia pre neho priaznivejšej právnej úpravy. Je preto potrebné uzavrieť, síce nepopierajúc povahu úverovej zmluvy ako absolútneho obchodu, na otázku premlčania je však potrebné vzhľadom na spotrebiteľský charakter zmluvy aplikovať ustanovenia OZ, ktoré sú pre spotrebiteľa výhodnejšie. Takéto pravidlo je ustálené aj v aplikačnej praxi súdov (pozri napr. uznesenie Najvyššieho súdu SR zo dňa 25.01.2011 sp. zn. 5MCdo/20/2009) ale aj Ústavného súdu Slovenskej republiky v uznesení pod sp. zn. I. ÚS 402/2013-10 zo dňa 19. júna 2013, v ktorom skonštatoval, že prednostným uplatnením OZ na prospech spotrebiteľa na úver ako absolútny obchod upravený v ObZ nedošlo k porušeniu ústavných práv veriteľa. O to viac je potrebné aplikovať ustanovenia Občianskeho zákonníka pri posudzovaní premlčania vydania bezdôvodného obohatenia (z absolútne neplatnej zmluvy o úvere), keď ObZ bezdôvodné obohatenie neupravuje.

Podľa § 5b zákona č. 250/2007 Z. z. o ochrane spotrebiteľa (ktorý nadobudol účinnosť 01.05.2014) orgán rozhodujúci o nárokoch zo spotrebiteľskej zmluvy prihliada aj bez návrhu na nemožnosť uplatnenia práva, na oslabenie nároku predávajúceho voči spotrebiteľovi, vrátane jeho premlčania alebo na inú zákonnú prekážku alebo zákonný dôvod, ktoré bránia uplatniť alebo priznať plnenie predávajúceho voči spotrebiteľovi, aj keď by inak bolo potrebné, aby sa spotrebiteľ týchto skutočností dovoľával.

Ustanovenie § 5b zákona o ochrane spotrebiteľa upravuje (procesný) postup orgánu rozhodujúceho o nároku zo spotrebiteľskej zmluvy (ktorým je aj súd), má teda charakter procesnoprávny a to bez ohľadu na to, že je obsiahnuté v hmotnoprávnom predpise. Táto norma neobsahuje žiadne prechodné ustanovenia o časovej pôsobnosti novely, ktorá ju zaviedla, musí platiť pravidlo jej okamžitej aplikovateľnosti. Ak platí, že ustanovenie § 5b zákona o ochrane spotrebiteľa má procesný charakter a zákonodarca nestanovil osobitný právny režim jej aplikácie, má súd prihliadať na premlčanie ex offo vo všetkých, aj pred nadobudnutím účinnosti tohto ustanovenia začatých konaniach podliehajúcich pod hypotézu tejto právnej normy. Vzhľadom na uvedené, prvostupňový súd, ktorý vo veci preskúmaným rozsudkom rozhodol po účinnosti novelizovaného znenia § 5b zákona o ochrane spotrebiteľa, správne ex offo citované ustanovenie zohľadnil a v konaní aplikoval.

Tieto právne závery potvrdil Krajský súd v Trnave už vo viacerých svojich rozhodnutiach (napr. sp. zn. 23Co/550/2014 z 21.09.2015, 23Co/775/2014 zo 07.12.2015, 23Co/28/2015 z 05.10.2015, 23Co/29/2015 z 05.10.2015, 23Co/51/2015 z 05.10.2015, 23Co/92/2015 z 05.10.2015, 23Co/155/2015 z 19.10.2015, 23Co/157/2015 z 19.10.2015).

Odvolací súd tiež poukazuje na rovnaké právne závery, ktoré zaujal Najvyšší súd SR napr. v rozhodnutiach sp. zn. 3 MCdo 14/2014 z 21.04.2015, 8 MCdo 13/2014 z 21.05.2015 a 4 MCdo 17/2014 z 26.11.2015. Odvolací súd preto odkazuje aj na právne závery v cit. rozhodnutiach Najvyššieho súdu SR, ktoré sú všeobecne dostupné, pričom ich ústavnú udržateľnosť potvrdil už aj Ústavný súd SR v uznesení sp. zn. II. ÚS 729/2015 zo 04.11.2015, ktorým odmietol sťažnosť sťažovateľa ako neopodstatnenú.

Pretože žalobcom v konaniach, v ktorých boli vydané cit. rozhodnutia Najvyššieho súdu SR a sťažovateľom v konaní sp. zn. II. ÚS 729/2015 vedenom na Ústavnom súde SR bola tá istá obchodná spoločnosť, ktorá je žalobcom aj v prejednávanej veci, možno konštatovať, že tieto skutočnosti a právne závery sú žalobcovi dobre známe.

Vzhľadom na uvedenú argumentáciu, pokiaľ súd prvého stupňa návrh žalobcu v celom rozsahu zamietol, rozhodol vecne správne, a preto odvolací súd v súlade s ustanovením § 219 ods. 1 O.s.p. rozsudok súdu prvého stupňa potvrdil.

V odvolacom konaní úspešnému odporcovi vzniklo podľa § 142 ods. 1 v spojení s § 224 ods. 1 O.s.p. právo na náhradu trov konania voči v odvolaní neúspešnému žalobcovi. Žalovaný si náhradu trov odvolacieho konania neuplatnil, žiadne u nevznikli, preto mu odvolací súd náhradu trov odvolacieho konania nepriznal.

Senát odvolacieho súdu toto rozhodnutie prijal pomerom hlasov 3:0.

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku nie je možné podať odvolanie.